GÜLSÜM MEHDİYEV

BAŞKALAŞMIŞ KADINLAR

"Kadın toplumun aynasıdır,
çocuk da o aynadaki görüntüdür."

Hayat

BAŞKALAŞMIŞ KADINLAR

© 2020, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-151-325-6
Sertifika No: 12451

Hayat Yayınları : 703
İnceleme : 17
Kitabın Adı : Başkalaşmış Kadınlar
Yazarı : Gülsüm Mehdiyev
Yayın Editörü : Erol Şahnacı
Kapak ve İç Tasarım : Hayat Yayınları
Baskı Yeri & Tarihi : Ankara, 2020
Baskı & Cilt : Ertem Basım
Başkent Organize Sanayi Bölgesi 22. Cad. No: 8
Malıköy - Temelli / Ankara
Tel: (0312) 284 18 14

Sertifika No: 16031

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3
Fındıkzade - Fatih / İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55
www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com
twitter.com/hayatyayinlari - facebook.com/hayatyayinlari.com

GÜLSÜM MEHDİYEV

BAŞKALAŞMIŞ KADINLAR

Hayat

GÜLSÜM MEHDİYEV

1971 yılında İstanbul'da doğdu. Nişantaşı Kız Lisesini bitirdi. 1995'te Boğaziçi Üniversitesi Fizik Bölümünden mezun oldu. Marmara Üniversitesi Din Psikolojisi alanında yüksek lisansını tamamladı. Hâlihazırda Kırklareli Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümünde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

Çocukluk Hâli adlı kitabının yanı sıra çeşitli dergilerde yayımlanmış çok sayıda akademik yazısı bulunmaktadır. Ayrıca, *Cinlerin Efendisi, Bir İslam Peygamberi: Hz. İsa, Ramazan ve Oruç* gibi roman ve araştırma eserlerinin de dilimize tercümesini sağlamıştır.

Çocukla iletişim, çocuk psikolojisi, özel yetenekli çocuklar, çocuklarla felsefe ya da düşünce eğitimi gibi alanlarda verdiği derslerin yanı sıra, ilgi alanlarının temelinde her zaman "çocuk" teması yer almaktadır. Bu nedenle, erdemli bir toplum hedefi için "Mesele çocuk büyütmek değil, insan yetiştirmektir." şiarından hareketle çok sayıda sosyal sorumluluk projesinde aktif rol almıştır, almaya da devam etmektedir.

Facebook: Gülsüm Mehdiyev
Instagram: gulsummehdiyev
Twitter: GulsumMehdiyev

gulsmehdi@hotmail.com

İçindekiler

Ön söz 9

Takdim 11

İnsanın Başkalaşımı 15

Başkalaşmış Kadınlar 27

- Kimlik Arayışı 32
- Çalışan Kadın 44
- Seküler Kadın 56
- Dindar Kadın 61
- Feminist Kadın 65
- Ev Kadını 74

Aile Olmak 81

Annelik 101

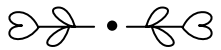
Diğergamlık 118

Son söz Yerine: Ne Yapmalı? 125

- İnsana Dair 126
- Kadına Dair 143
- Çocuğa Dair: İnsan Yetiştirmek 170

Ekler: 193
Ek 1: İlham Veren Kadınlar 193
Mülteci Bir Kadın 194
Bir Anadolu Kadını 198
Özel Gereksinimli Bir Çocuk Annesi 200
Bir Kadın Başbakan 202
Ek 2: 8 Mart Dünya Kadınlar Günü 205
Kaynakça 209
Alıntılanan: 209
Yararlanılan: 212

Canım Annem'e...

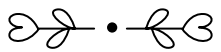

Güzel sabahları kucaklayan sis gibi, güzel eserleri saran bu sis de tabiî. Düşünceye cazip ve parlak bir biçim vermek küçültür düşünceyi. Büyük yazar, içinden gelen sesi olduğu gibi haykırandır. Kelimeleri kullanırken avamın hoşuna gidip gitmeyeceğini düşünmez.

Derin bir düşünceyi anlamak, o derin düşünceyi kavradığımız anda derin bir düşünceye sahip olmaktır. Kendi içinde, kendi kalbine inmektir. Nesneleri bulutlar arasında görürüz.

Düşünmek, bu sisleri yırtarak aydınlığa varmaktır.

Cemil Meriç

ÖN SÖZ

Bu kitap, çocuklar ile ilgili söylenecek sözlerin muhatabının bulunamaması sebebiyle yazılmıştır. Anneler çoktan "tükenmiş"tir. Geçmiş zamanlara kıyasla belki de "anne"ye her zamankinden daha fazla ihtiyacı olan çocukları anneleriyle buluşturabilmek için yazılmıştır. Onlar mutlu olsun diye. Söyleyecek sözü varsa insanın, mutlaka söylemeli; illa ki duyacak birileri vardır.

Her şeyi tam yapmaya çalışan kadın, maalesef en çok kendisine eksik kalmıştır. Amacım hem benimle aynı hisleri paylaşan insanlarla duygu dünyalarında buluşabilmek hem de kadınlara aslında çıkmaz bir yolda olmadıklarını gösterebilmek. Adına sure indirilmiş olan kadın, kendi değerini bilmelidir. O olmadan arz ile sema birleşemeyeceği gibi, insanoğlunun hakikatle ilişkisi de asla kurulamaz.

Her zaman olduğu gibi, en büyük teşekkürü hak edenler, elbette çocuklardır. En azından, insanlığın can çekiştiği bir dünyada bana umut oldukları için. Çocukların ardından, çevremde bulunan ve her daim kıymetli görüş ve tavsiyelerine başvurduğum iyi insanlara minnettarım. Yine, kitabın yayımlanmasını

üstlenen Hayat Yayınları çalışanlarına teşekkür ederim. Son olarak hayatımın tam merkezinde bulunan, bana kadın olmanın meziyet ve haysiyetini hatırlatan, beni büyüten ve olgunlaştıran biricik kızım Elza Elif'e şükranlarımı sunuyorum.

TAKDİM

O kadar bozulmuş ki her şey, belki de günümüzde cenneti hak edebilmek için başkalaşmadan kalmış olmak yeterli olacaktır, kim bilir

"Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar." derken, biz hep kovulana odaklandık. "Biz yeter ki doğru olalım da varsın sonunda kovulmak olsun!" diye yüce gönüllükle kabullendik, razı olduk. Kendimizi avuttuk. Oysa asıl mesele köydeki herkesin yalancı olmasıydı.

Siz ne kadar değerli işler yapmaya çalışırsanız bir o kadar "müesses" nizamın dışında kalırsınız. Bu nizam genellikle görenekseldir; başka bir ifadeyle yargı gücü, genellikle çoğunluğun tekelindedir ve bu çoğunluğun ihdas ettiği töreler kendinden olmayanları hazmetmediği gibi onların eylemlerini de tasvip etmemek üzere kurgulanmıştır.

Çoğunluğun yaptığını sorgulamadan doğru görme eğilimi, bozulmuşluğun bir göstergesidir. Her şey ve herkes sizi başkalaşmaya mecbur kılmak için ele ele vermişken buna karşı direnebilenler, kutlu kimseler olsa gerek.

Bu kitabın asıl yazılma sebebi çocuklardır.

Erdemli ve sağlıklı toplum hedefi ancak mutlu çocuklar ve mutlu çocuklar da "gerçek anneler" sayesinde mümkündür. Eğer iyi bir dünya çocukların mutluluğuna bağlıysa, o hâlde bu iyi bir dünya hayali için her daim ve her şartta mücadele etmek boynumuzun borcudur. Başkalaşmadan kalmanın da tek yolu bu mücadele olsa gerek.

Yaşar Kemal, "Çocuklar insandır ve en büyük devrim çocukların farklı bir tür olarak görülmediği zaman gerçekleşmiş olacaktır." der.

Neredeyse tüm yetişkinler, hayatlarının zor olduğundan şikâyet edip durur. Bu kadar yetişkini idare edebildiklerine göre, aslında en zoru çocuk olmaktır.

Bu yolculuk, çağdaş dünyanın tuzaklarıyla doludur. Çocuklara yardım etmek çok zor, annelere ulaşmak imkânsız. Zira toplumun yapı taşı olan kadın artık başkalaşmıştır. Her şeyi kusursuz yapmaya çalışan, ağır yüklerin altında ezilen, köleleştirilen, metalaştırılan ve ne yazık ki tüm bunlardan habersiz olan kadın, kendi fıtratından da epey uzaklaşmıştır Öyle ki kendisine bahşedilmiş en büyük lütuf olan annelikten feragat etmek isteyecek ölçüde değişmiş, "çocuk da yaparım kariyer de" nidaları sonrasında tercihini meslekî başarı ve kariyerden yana kullanmasıyla neticelenmiştir.

Bazıları kadının gücünü çok hafife alıyor. Dünyayı kadınlar kurtaracak! Kesinlikle. Ancak bu, kadın-erkek arasındaki fırsat eşitliği sağlandığında, kadınların dünya ekonomisine sağlaya-

cağı trilyon dolarlarca katkı sayesinde değil, yalnız ve yalnızca "insan yetiştirme potansiyeli" sayesinde gerçekleşecektir.

"Dokuz köy"deki yalancılar yaratılış ayarlarına geri dönebilirler mi bilemem; ama bizler çocukları korumak zorundayız. Hepimiz mevcut ve gelecek olan tüm nesillerden sorumluyuz.

Bu söylenenler ışığında elinizdeki kitap ortaya çıkmış oldu. Temelde kadının başkalaşmasını konu edinen bu kitap, 'başkalaşma' kavramının kendisinden tutun da bu kavramın gerek genel anlamda insan gerekse özel anlamda kadının farklı tutum ve hayat tarzı seçimindeki tecessümlerini gözler önüne sermeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda, kadının başkalaşma tecessümlerini doğru bir şekilde anlatabilmek adına -sırasıyla-*çalışan, seküler, dindar, feminist* ve *ev kadını* gibi vasıfları haiz, kuşatıcı bir başkalaşmış kadın tipolojisi oluşturdum. Ne var ki "sorunun tespiti" bir şey, "sorunun çözümü" ise başka bir şeydir. Tespit bir sorunun farkına varmamızı sağlarken, çözüm o sorunun ortadan kalkmasını sağlar. Dolayısıyla bu kitapta yukarıda sözünü ettiğim sorunun tespitiyle sınırlı kalmayıp aynı zamanda sorunu çözme yolunda da somut önerilerde bulunmaya çalıştım. Kitabın özellikle "sonsöz" yerine yazdığım "Ne Yapmalı?" adlı bölümünün bu bağlamda okunmasını arzu ederim.

* * *

Allah değer vermiş, yaratmış. Kadını da erkeği de… Amacım ne kadını yermek ne de erkeği yüceltmek; sadece kadına gerçekte sahip olduğu gücü gösterebilmektir. Erkeklerden özellikle bahsetmediğim için gelecek olan bütün eleştirilere

kulaklarımı kapatıyorum. Kaldı ki kutuplaştırıcı söylemlerin hiçbir faydasının olmadığı aşikâr.

Kadın ya da erkek değil, insan olabilmektir bütün mesele…

Bütün dikkatimizi başkalaştıran erkeklere ya da buna sebebiyet veren "modernlik" gibi unsurlara yüklediğimizde, kadın olarak kendi hatalarımızı görmek zorlaşır. Her koyun kendi bacağından asılacaksa eğer, her şeyin başlangıcı olan kadının kendisiyle ilgili farkındalığını arttırmak ve mutlu nesiller yetişmesine katkı sağlamak gerekir.

Kadının asıl sorumluluğu değiştirmeye çalıştığı kocası değil, yetiştirmeye çalıştığı çocuğudur.

Bir kadın olarak ben, erkekler nasıl hisseder, nasıl davranır bilemem. Ancak bir çocuk sevdalısı ve mükemmel bir babanın kızı olarak nasıl baba olunması gerektiğini biliyorum. Zaten aklın yolu da birdir. Her sağlıklı bireyin arkasında şüphesiz ki şefkatli bir anne-baba vardır.

Peşin olarak söylemeliyim ki bu kitap, popüler bir konu hâline getirilmeye çalışılan kadın mevzuunu yanlış anlayan, bu konuya önyargılı yaklaşan, bu konuyu manipüle etmeye uğraşan, kadını ya eve hapsederek ya da kadın ve erkeği kutuplaştırarak gelecek nesillerimizi yok etmeye çalışan, ahlakı sadece kadınla, şefkati sadece anneyle eş tutan kişiler için uygun değildir.

Bu kitapta anlatılan olaylar ve kişilerin tamamı gerçektir.

Niyetim çocuk, işim çocuk ve en büyük arzum da bir çocuğun duasında yer almaktır.

İNSANIN BAŞKALAŞIMI

"Biz, gerçekten insanı en güzel bir biçimde yarattık.
Sonra onu, aşağıların aşağısına indirdik."

(Tin Suresi, 4-5).

"*İnsan*"*ı* konuşmaya her zamankinden daha çok ihtiyaç vardır belki de. Tanrı'nın suretinde yaratılmış olan insanı. İnsan, en güzel bir biçimde, en güzel duygularla, ilâhî ahlâk ile ahlaklanacak güzellikte; zorluklara katlanabilecek, dünyadaki sorumluluğunu üstlenebilecek mükemmeliyette imkân ve kabiliyetlerle donatılmıştır. İnsanın temel yetileri *akıl, irade* ve *duygu*dur. Fakat mevcut dünya hayatı insanı bu iç âleminden uzaklaştıracak, dengesizlik yaratacak tuzaklarla doludur. Esasında bizi Tanrı'ya yaklaştıran her şey ruh, O'ndan uzaklaştıranlar ise beden ile ilgilidir. Tevazu, hayırseverlik ve dürüstlük gibi erdemler olmadan insan huzur ve barışın tezahürü olma niteliğinden çok öte, ancak bir "insancık"[1] olabilir.

1 Burada ve bundan sonra "insancık" sözcüğünü Dostoyevski'nin aynı adlı ünlü romanından ilhamla insan olmanın dereceli bir anlayış olduğuna dikkat çekmek için kullanıyorum. Söz konusu romanın başlığı harfiyen çevrildiğinde "zavallı insan" iken "insancıklar" sözcüğünü Türkçeye kazandıran merhume Nihal Taluy'u minnetle anmak isterim.

Modern yaşamla birlikte insanlık tarihinde entelektüel bir kırılma yaşanmış, bunun sonucunda insan; emeğine, doğaya, aynı zamanda kendisine yabancılaşmış ve böylece başkalaşmıştır. *1844 El Yazmaları*'nda Marx, yabancılaşmayı zorunlu bir aşama olarak görür ve yabancılaşmış emek; doğayı, kendi kendini, yaşamsal etkinliğini insana yabancılaştırır. İnsan kendisine, kendi öz bedenine yabancılaşır. Bunların sonucunda da insan insana yabancılaşır. İnsan, artık duygu yetisine bile yabancılaşmış, sevmeyi bile unutmuştur. Kısacası, günümüz insanı kendi özüne yabancılaşmış, adeta canlı bir makineye dönüşmüştür.

Bireyselliğin rekabet olarak algılandığı, maddi olanın yüceltildiği günümüzde özgürlüğün yerini de aymazlık almıştır. Modern düşünce; insanları gücünün ötesinde çalışmaya mecbur hâle getirmekte ve aynı zamanda da bunu, çeşitli aygıtlar aracılığıyla bir mecburiyet olarak görmelerini engellemektedir. "Başarılı değil, değerli olmaya çalışın." der Einstein. Ancak günümüzde sadece başarının değerli olduğu yanılsaması ile kendimizi zengin-fakir, kariyerli-kariyersiz, kadın-erkek, güzel-çirkin, şişman-zayıf, eğitimli-eğitimsiz gibi zıtlıklar çıkmazında bulmaktayız.

Kemal Sayar bir kitabında, "*Baş döndürücü bir rüzgâr esiyor etrafımızda. Kronolojik zaman alabildiğine hızlanmış, durmadan imge yığıyor önümüze. Her şey çok hızlı, o yüzden hiçbir şey kökleşemiyor. Yer tutmak çok zor. Çok sayıda doğru var ama hiçbir doğru kişinin iç âleminde ruhu sükûna erdirecek yoğunluğa ulaşamı-*

yor. Hepimiz buradayız ve bir orası yok. Köksüz, yurtsuz, kimsesiz, yalnız. Anne babalarımızdan dahi emniyet almadan… "[2] diyor.

Bu çağda insanlar bir taraftan çok benzer ve tanıdık diğer taraftan ise çok yabancı ve güvenilmez oldular.

İnsan, iflah olmaz bir yalnızlık içindedir. Öyle ki bir süre önce İngiltere'de bir Yalnızlık Bakanlığı kurulmasına karar verilmiştir. Engin Geçtan, İnsan *Olmak* (1983) adlı eserinde, insan olmanın ikilemini şöyle anlatır: *İnsan, eskisinden çok daha fazla sayıda insanla ve dahası çok kısa süreli, daha üstünkörü ilişkiler kurma eğiliminde. Bu, soğuk bir günde karşı karşıya gelen bir grup kirpinin öyküsüne benzer. Kirpiler ısınabilmek için birbirlerine sokulurlar; ama dikenleri birbirine batar. Birbirlerinden ayrıldıklarındaysa yine üşümeye başlarlar. İleri geri hareket ederek sonunda dikenlerini batırmadan birbirlerini ısıtabilecekleri en uygun uzaklığı bulurlar. Ne yazık ki insanoğlu bu mesafeyi çoktan kaybetmiş durumdadır.*

Modernlik öncesi doğa, Tanrı'nın bir emaneti, değerli bir nimeti -bazı aşırı mistik akımlara göre Tanrı'nın bedeni- iken modern dönemde "fethedilmesi gereken" bir metaa dönüşmüştür. Doğa, yeni kuşaklar için mücerret bir kavrama dönüşmüş, çocuklar yağmuru bile deneyimleyerek değil de kitaplardan öğrenir olmuştur. Bugün çocukların pek çok bitki ve hayvanı tanımadıklarına üzülerek şahit olmaktayız. Oysa aynı çocuklar tüketim kültürünün simgeleri konumundaki markaları birbirinden ayırmakta oldukça iyiler.

2 Kemal Sayar, *Kalbin Direnişi,* İstanbul, Timaş Yayınları 2012, s. 15.

Bacon'ın ifadesiyle, suçlu birisini konuşturmak için işkencenin bir zorunluluk arz etmesi gibi tabiattan da verim alabilmek için ona eziyet etmek gerekir. Bugün uzaydan bile gözükebilen Çin'deki maden oyukları işte bu zihniyetin bir yansımasıdır.

Metafizik bilgiden yoksun bir fizikçinin, tabiatın insanın gerçek yurdu olduğunun farkında olmayan bir köylünün, mevsim değişimlerini televizyondan takip eden bir şehirlinin, kısacası toprağı kirlilikle özdeş gören ortalama bir insanın, tabiatın manevi anlamını idrak etmesi mümkün değildir. Marksçı anlamda tabiata dönmemiz ya da tabiileşmemiz artık mümkün değildir; fakat sahip olduğumuz bilinç düzeyi, tabiatın tabiat ötesiyle anlamlı olduğunu kavramamızı mümkün kılmaktadır.

Modernlik ile birlikte dengeler sarsılmış, etnik köken de önemli hâle gelmiştir. Bugün İbn-i Sina'nın nereli olduğu bile tartışılır olmuştur. İnsanların dilinden düşürmediği demokrasiyi başarıyla benimsemiş sözüm ona 'uygarlığın' zirvesindeki ülkelerin bile dünyayı tarumar ettiğini ya da ırkçılığı siyasi bir yaşam tarzına dönüştürdüğünü günümüzde sıkça görüyoruz.

İbrahim Kalın'a göre, "Çoğulculuğu ve farklılığı teorik bir değer olarak kabul eden modern toplumlarda ırkçılığın ve ayırımcılığın derinleşmesi ve normalleşmesi de görmek istemediğimiz gerçekler arasında yer alıyor. Netice itibariyle modernlik ve ilerleme adına barbarlığın yeni şekiller aldığı bir çağda yaşıyoruz."[3]

"Bozulduğu zaman insandan daha kötü bir yaratık yoktur."

3 İbrahim Kalın, *Barbar, Modern, Medenî: Medeniyet Üzerine Notlar,* İstanbul, İnsan Yayınları 2018, s. 17.

der Tolstoy. Dünyanın hâlinin iyiye gitmediğini açıkça görüyoruz. Kendilerine güvenli liman arayan bazı ülkelerin başka gezegenleri yaşanılır kılma çabalarını da izliyoruz. Son otuz-kırk yılda yüksek tahsilli kişilerin sayısı, tarihin ilk çağlarından bugüne kadar olanlardan kat kat fazla olduğuna göre, Platon'un ön gördüğü "Eğitim, iyi bir dünya için ön koşuldur." anlayışının da başarılı olmadığı aşikâr.

Kadim öğretilerde insan; kadın, erkek ve çocuk ayırımının olmadığı bir bütündür. Kadın ve erkek sadece biyolojik açıdan, çocuk ise sadece pedagojik açıdan farklılık arz ederken insan; cinsiyet, yaş ve konumuna göre ayrıştırılmaz. Zamanla ortaya çıkan 'farklılaştırma' ile *cinsiyet ayırımı* da modern düşüncenin kaçınılmaz bir sonucu olarak ortaya çıkmakta ve sözü edilen bu değişimin en büyük bedelini "kadın" ve dolayısıyla özünden yoksun büyüyen çocuklar ödemektedir. Böylece, haddizatında yine modern hayatın kendi buluşu olan "çekirdek aile" kavramı gittikçe zayıflamakta, değerlerinden yoksun olan sağlıksız nesiller yetişmektedir.

Modern insan bencildir. Bu sebeple kendini bir şeyler için feda edebilecek insanları görmez olduk artık. Çünkü bu çağın insanı kendi çıkarları için, etrafındakileri yok edebilen pervasız bir "canavar"dır adeta. Sue Gerhardt, *Selfish Society* (Bencil Toplum) adlı kitabında, birbirimizi sevmeyi nasıl unuttuğumuzu ve sevginin yerine metaı ikame edişimizi anlatır. Gerhardt, daha yansıtıcı ve işbirlikçi bir toplum inşa etmek için, yaşamın erken dönemlerinde öğrenilen bakım niteliklerini

desteklememiz ve onları politik ve ekonomik düşüncemize entegre etmemiz gerektiğini savunuyor. İlham veren ve düşünmeye teşvik eden *Bencil Toplum*, daha olumlu ve merhametli bir gelecek için yol haritası niteliği taşıyor. Batı'nın özeleştirisini yapan eser, bencillikleri yüzünden sağlıklı ve erdemli bir toplum hedefinden nasıl uzaklaştıklarını anlatır. Bu bakımdan sürekli Batı'yı ileride gören ve takip etmeye çalışanlar için ders çıkartılabilecek bir eserdir.

Cemil Meriç'in de söylediği gibi, "Asya'nın akl-ı pirânesiyle Avrupa'nın bikr-i fikrini evlendirmek… Bu cihangirane ihtiras, yerini rezil bir zevkperstliğe bıraktı. Genç Batı'nın her nazına, her cilvesine katlanan ihtiyar birer âşık olduk."[4]

Modern insan tüketim insanıdır. Oysaki eskiden "tüketmek", bir nesneyi tamamen kullanılmaz hâle gelinceye kadar kullanmak anlamına gelirdi. Bu sebepledir ki, yine eskiden evlerdeki eşyaların uzun yıllar kullanılması övünç kaynağı olurdu. Şimdilerde ise modası geçti diye utanç kaynağı oluyor. Günümüz insanı sanki bu dünyaya sadece "almak/tüketmek" üzere gelmiştir. Verme algısından tamamen yoksun insan ne herhangi bir ürün ne de değer üretebilecek durumdadır. Sermaye odaklı kural koyucuların köleleştirdiği insanoğlu, bu maddi unsurların yanı sıra ilişkileri, sevgileri de hızlıca tüketmektedir. Doyumsuz ve dolayısıyla mutsuzdur. Üretmeyen insan beslenemez. Ruhlar besinsiz, insanlar mutsuz kalır. Mutluluk kavramı, değerlerden ziyade amaçlara, süreçlerden ziyade

4 Cemil Meriç, *Bu Ülke,* İstanbul, İletişim Yayınları 2015 (46. baskı), s. 139.

sonuçlara bağlanmış; böylelikle hep başka bir bahara ertelenmeye mahkûm kalmıştır. Şiddeti estetize eden, şehveti ve hırsı kutsayan ve insanın varoluşunu tüketim çılgınlığına indirgeyen barbarlıkların, bize emanet olarak verilen yeryüzünü giderek yaşanmaz hâle getirdiği gerçeğine hep birlikte şahit oluyoruz.[5]

Modern insan, bastırma mekanizmasını aktif olarak kullanır. Hem ölümden çok korkar hem de hiç ölmeyecekmiş gibi yaşar. Hiç ölmeyecekmiş gibi yaşayanlar hiçbir felaketken ders almazlar. Ölümü hiç aklına getirmemeyi tercih eder. Bütün bilim adamları insan ömrünü uzatmak için seferber olmuş durumdadır. Ölümü unutan insanoğlu, beraberinde pek çok şeyi de unutmuştur. Ölümün bir yok oluş olduğunu düşünen insan için ne yaşasa yanına kârdır.

İnsanoğlu, Freud'u yalanlamayı başarmıştır. Freud, cinsel arzuların bastırılması sonucu insanların nevrotik olduğuna inanıyordu. Oysa insanlar dürtülerine gem vurmada geçmişe göre çok daha rahat olmalarına rağmen, dünya topyekûn hastalıklı bir hâl almıştır.

Modern insanın ahlaki olarak bozulmasının temel nedeni temelde "para"dır. "Karanlık çağ"da cennetten arsa satılırdı. Şimdilerde ise sanal âlemden arsalar satılıyor. "Piyasa Tanrısı" adlı yazısında Harvey Cox şöyle der:

"Şimdiye kadar toprağa birçok isim verildi ve bunlardan birçoğu esrarlı anlamlar taşımaktaydı. Ona, 'Toprak Ana', 'Ata di-

5 İbrahim Kalın, *Barbar, Modern, Medenî: Medeniyet Üzerine Notlar,* İnsan Yayınları, s. 17.

yarı', 'Mübarek Dağ', 'Efsunlu Orman' ve 'Kutsal Çimen' denildi. Ama bugün Piyasa'nın o kutsal çanları çalmaya başlayınca, bütün bu anlamlı sıfatları kazanan toprak, yeni bir kimliğe dönüşüyor: Emlak veya gayrimenkul. Artık gerçek ortadadır ve mezarlık da dahil paranın satın alamayacağı hiçbir şey yoktur. İşte 'kutsal'ı göz ardı eden bu yeni ve radikal durum, insanın toprak ve mekânla ilişkisini dramatik bir şekilde değiştirmiştir. Aynı şey insanın su, hava ve hatta yakın gelecekte gök cisimleriyle olan ilişkilerinde de görülecektir."[6]

İnsanlık makamının yerini, çoktan isimlerin önüne yazılan harfler almıştır. Profesörlük, müdürlük vs. yolculuğunda insanın en çok "insanlığını" kaybetme ihtimali artmıştır. Oysa "insan"ın öğrendikçe hiçbir şey bilmediğini anlaması, Tanrı'ya yaklaştıkça acziyetini görmesi, büyüdükçe küçülmesi gerekmez mi? Nedir bu kibir?

Köleliğin çoktandır terk edildiğinden emin gibiyiz. Oysaki tarihte kölelik belki de hiç bu kadar yaygın olmamıştır. Modern insan mevkiinin, şanın, şöhretin, paranın, eşyanın kölesi değil midir?

İş ahlakı her alanda sekteye uğramıştır. En kısa yoldan en çok parayı kazanma derdine düşen insanoğlu, helal kavramını çoktan unutmuştur. Üretmeden tüketen insan için esas olan, kolay yoldan daha çok para kazanmaktır. "İşini iyi yapmak" erdemini yitirmiştir çünkü. Zanaatını üstünkörü yapıp hak et-

6 HarveyCox, *Piyasa Tanrısı,* çev. Ali Köse, *Marife* 5/1 (2005), s. 200.

GÜLSÜM MEHDİYEV

BAŞKALAŞMIŞ KADINLAR

Kadın hakikatin ta kendisidir. Arz ile sema arasındaki tek rabıtadır. Yücedir, asildir, değeri kendinden menkuldür. Üretkenliği ile tabiatın ilham kaynağıdır, hayatın poetik bir izdüşümüdür. Hakikati temsil gücünü ve arz ile sema arasında rabıta olmayı reddeden kadın ise, başkalaşmış kadındır. Evet, belki biyolojik anlamda hâlâ kadındır ama kendi tabiatına, fıtratına, asaletine yabancılaşmıştır.

Elinizdeki kitap, kadınının bu başkalaşımının izini sürmekte, tekrar asaletine kavuşmasının yollarını aramaktadır.

Beri yandan, kadın demek anne demektir, anne demek çocuk demektir. Bu teselsülün bir devamı olarak; beşerî saadetinin önkoşulu olan mutlu çocuklar ve mutlu çocuklar da gerçek anneler sayesinde mümkündür. Eğer iyi bir dünya çocukların mutluluğuna bağlıysa, o halde bu iyi bir dünya hayali için her daim ve her şartta mücadele etmek boynumuzun borcudur. Başkalaşmadan kalmanın da tek yolu bu mücadele olsa gerek.

Kadın toplumun aynasıdır, çocuk da o aynadaki görüntüdür.

www.hayatyayinlari.com

9 786051 513256

twitter.com/hayatyayinlari
facebook.com/hayatyayinlari
Instagram.com/hayatyayinlari